

RINGERIKE KOMMUNE
Oppvekst og kultur

Tilstandsrapport for grunnskolen 2012-13

November 2013

Innhold

1. Sammendrag.....	3
2. Elever og undervisningspersonale	4
2.1. Antall elever og lærerårsverk.....	4
2.2. Lærertetthet.....	5
3. Læringsmiljø.....	6
3.1. Trivsel med lærerne	6
3.2. Mobbing på skolen	7
3.3. Faglig veiledning	9
3.4. Mestring	10
3.5. Faglig utfordring	11
4. Resultater	11
4.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn	12
4.2. Nasjonale prøver lesing ungdomstrinn	13
4.3. Nasjonale prøver regning 5. trinn.....	14
4.4. Nasjonale prøver regning ungdomstrinn.....	15
4.5. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn.....	16
4.6. Nasjonale prøver engelsk ungdomstrinn.....	17
4.7. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk.....	18
4.8. Grunnskolepoeng	19
5. Gjennomføring	20
5.1. Overgangen fra grunnskole til VGO	20
5.2. Gjennomføring i videregående skole.....	20
5.3. Kommunetall fullført og bestått for årene 2006-2011.....	22
6. Spesialundervisning.....	23
6.1. Elever med spesialundervisning	23
7. System for oppfølging (internkontroll)	25
8. Konklusjon.....	26

Rapporten om tilstanden (tilstandsrapporten) i opplæringen i Ringerike omhandler skoleåret 2012-2013. Den inneholder temaene læringsresultater, læringsmiljø gjennomføring, og spesialundervisning. Der det foreligger resultater fra høsten 2013 er disse også tatt med. Det gjelder elevtall og resultater fra nasjonale prøver i lesing og engelsk.

Denne årlige rapporten er hjemlet i Opplæringsloven (jf. opplæringsloven § 13-10). Den er del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Rapporten bygger i hovedsak på data fra «[Skoleporten](#)». Det er en nettportal og et verktøy for vurdering av kvalitet i grunnskolen, der alle interesserte har tilgang til relevante og pålitelige nøkkeltall om opplæringen.

Tall som lastes direkte inn fra Skoleporten, kan for små enheter inneholde indirekte identifiserbare opplysninger. Dette kan være taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven § 13, og/eller personopplysninger etter personopplysningsloven § 2 nr. 1. Derfor inneholder rapporten ikke data på skolenivå.

1. Sammendrag

Ringerike kommune legger fram en tilstandsrapport for 2012-13 om læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljø og spesialundervisning i grunnskolen. Rapporten baserer seg på skolestatistikk og årlige nasjonale undersøkelser fra skoleåret 2012-2013 og høsten 2014.

Elever og undervisningspersonale

Tilstandsrapporten viser fortsatt en svak nedgang i elevtallet i kommunen. Antall årsverk for undervisningspersonale er stabilt. Noen nye årsverk pga. nye tiltak og endret avtaleverk. Lærertettheten ligger over gjennomsnittet på barnetrinnet, men med store variasjoner fra skole til skole.

Læringsmiljø

Elevundersøkelsen viser at elevenes trivsel med lærerne er stabil og god i kommunen, med spesielt høy trivsel på 7. trinn våren 2013. Resultatene ligger på landsgjennomsnittet både på 7. og 10. trinn. Når det gjelder krenkende adferd som mobbing, er tallene for dette markert lavere enn lands- og fylkessnittet. Det har vært mye innsats for å bedre kvalitet på arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere krenkende handlinger som mobbing, og trolig er det dette som har ført til et bedre resultat. Men dette er ikke en engangsinnsetning. Det er fortsatt mange elever som rapporterer om at de opplever krenkende handlinger, så det systematiske arbeidet må fortsette i årene som kommer, og vi må være forberedt på at tallene kan variere fra år til år.

Resultater

Over tid presterer elevene i Ringerike i hovedsak gjennomsnittlig med resten av landet på de nasjonale prøvene, med noen variasjoner fra år til år og fra skole til skole. Resultatene på de nasjonale prøvene i 2013 i lesing var bedre enn de forrige årene både på 5. og 8. trinn, mens engelskresultatene er på eller svakt under gjennomsnittet. Alle skolene må vurdere sine resultater, og sette i verk de tiltak de mener er nødvendige for forbedring og opprettholdelse av god kvalitet. Rapport for dette inngår i kvalitetssystemet.

Avgangselevene i Ringerike kommune våren 2013 hadde i gjennomsnitt ca. 0,5 grunnskolepoeng under fylkessnittet og 1 grunnskolepoeng under det gjennomsnittlige for landet. Resultatene er de høyeste i 5-årsperioden og forskjellen på Ringerike og landet for øvrig er redusert.

Gjennomføring

Høsten 2012 begynte 96 % av ungdomsskoleelevene ved en av fylkets videregående skoler. Når det gjelder gjennomføringen i videregående er Fylkeskommunens mål ikke nådd, og vår region har utfordringer. Mange tiltak er satt i verk i for å øke gjennomføringen.

Spesialundervisning

Rapporten viser at stadig flere elever i landet får spesialundervisning. Ringerike hadde stabile tall i flere år, men en markert økning i 2010 og 2011. Tallene ligger nå ca. 3 % over landssnittet. Det jobbes lokalt med tiltak for å redusere behovet for spesialundervisning. Det er et mål at den lokale satsingen på dette feltet fører til god kvalitet på opplæringen og at kurven for spesialundervisning nærmer seg landsgjennomsnittet.

Konklusjon

Rapporten totalt viser i hovedsak resultater på eller litt over gjennomsnittet for fylket og landet på læringsmiljø og faglige resultater på de fleste områdene. Sett over tid ser vi at resultatene går litt opp og ned, avvikene er små, og resultatene gir oss et godt grunnlag for videre arbeid. Det mest positive er at satsingen på læringsmiljøet på alle skoler med fokus på klasseledelse, relasjoner ser ut til å øke trivsel, motivasjon for læring og læringsutbytte og redusere omfanget av krenkende adferd som mobbing.

2. Elever og undervisningspersonale

2.1. Antall elever og lærerårsverk

Den første tabellen viser antallet elever som er registrert ved grunnskoler per 1. oktober det aktuelle skoleåret, og sum årsverk for undervisningspersonalet.

Summen inkluderer beregnede årsverk til undervisning og beregnede årsverk til annet enn undervisning. Årsverkene er beregnet ved å dividere årstimer på årsrammen. Det er benyttet 741 timer på barnetrinnet og 656 timer på ungdomstrinnet.

Den andre tabellen viser elevtallsutviklingen ved de ulike skolene. Der er det også lagt inn elevtall fra høsten 2013.

Elevtall og årsverk

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Elevtall	3 245	3 226	3 201	3 183	3 165
» Årsverk for undervisningspersonale	295,3	290,4	290,1	293,6	292,1

Elevtall - Fordelt på skole

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Ringerike kommune	3 245	3 226	3 201	3 183	3 165	3143
- Eikli skole	169	177	183	182	192	195
- Hallingby skole	260	310	316	305	293	290
- Haugsbygd ungdomsskole	203	213	213	212	224	219
- Helgerud skole	207	238	233	225	236	225
- Hov ungdomsskole	260	241	235	214	237	240
- Hønefoss skole	207	220	227	236	225	230
- Kirkeskolen	67	68	80	92	90	84
- Nes skole	49	42	45	44	43	41
- Sokna skole	205	211	196	185	165	151
- Stranden skole	67	65	57	51	56	49
- Tyrstrand skole	342	330	326	322	317	316
- Ullerål skole	235	229	241	266	262	280
- Vang skole	317	319	302	293	289	294
- Vegård skole	60	64	66	58	55	48
- Veien skole	195	186	176	192	214	215
- Veienmarka ungdomsskole	304	295	286	288	252	253

- Åsbygda skole	18	18	19	18	15	13
-----------------	----	----	----	----	----	----

Ringerike kommune skoleeier, Grunnskole

Vurdering

Tabellene viser elevtallsutviklingen ved skolene i Ringerike siste 5-årsperiode. Det har vært en svak nedgang i elevtallene i perioden på omtrent 20 elever hvert år. Tendensen de siste årene er at sentrumsskolene øker og de andre får færre elever. Elevtallet øker ved Hønefoss, Ullerål, Eikli og Veien. Det blir færre elever ved Nes, Sokna, Vegård, Stranden og Kirkeskolen. På de rene ungdomsskolene er det Veienmarka som har hatt størst nedgang.

Antall årsverk for undervisningspersonale er nokså stabilt. I de siste årene har det kommet inn nye oppgaver som øker bemanningen. Fra høsten 2012 har endret avtaleverk og nytt valgfag på ungdomstrinnet ført til 3 nye stillinger. Høsten 2013 ble valgfag utvidet og to ungdomsskoler styrket med 4 statlige finanserte stillinger. Så høsten 2013 økte antall lærerårsverk ytterligere.

2.2. Lærertetthet

Tabellene viser gjennomsnittlig lærertetthet på 1.- 7. trinn på skolenivå. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Tallene inkluderer timer til spesialundervisning og andre lærertimer.

Lærertetthet

	Ringerike kommune	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Lærertetthet 1.-7. trinn	12,8	13,8	13,5	13,1
Lærertetthet 8.-10. trinn	14,9	15,3	15,1	14,6

Lærertetthet fordelt på periode

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Lærertetthet 1.-7. trinn	13,2	13,8	13,4	12,9	12,8
Lærertetthet 8.-10. trinn	14,4	14,9	14,4	14,2	14,9

Vurdering

Tabellene viser at lærertettheten i Ringerike ligger svært nær landssnittet. Det er på dette feltet store variasjoner fra skole til skole, med generelt færre elever per lærer på de minste skolene.

På barnetrinnet er tettheten noe høyere enn gjennomsnittet for landet, kommunegruppe 13 og fylket. En desentralisert skolestruktur med små enheter forklarer dette.

Det er viktig å merke seg her at timer til spesialundervisning inngår i tallene og at årsverk til dette har økt i perioden. (se 6.1)

3. Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn. Et utvalg av spørsmålene i Elevundersøkelsen er satt sammen til indekser som ligger i Skoleporten. Resultatene fra Elevundersøkelsen vises i en egen rapportportal.

I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske:

- trivsel
- mobbing på skolen
- faglig veiledning
- mestring
- faglig utfordring

3.1. Trivsel med lærerne

Tabellene viser elevenes trivsel med lærerne knyttet til fag og i hvilken grad elevene opplever at lærerne er hyggelige. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Trivsel med lærerne 7. trinn

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Ringerike kommune skoleeier	4,2	4,1	4,2	4,1	4,4
» Kommunegruppe 13	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1
» Buskerud fylke	4,1	4,0	4,2	4,1	4,2
» Nasjonalt	4,0	4,0	4,1	4,1	4,1

Trivsel med lærerne – 10. trinn

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Ringerike kommune skoleeier	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8
» Kommunegruppe 13	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
» Buskerud fylke	3,8	3,7	3,7	3,9	3,8
» Nasjonalt	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8

Vurdering

Tallene som viser elevenes trivsel med lærerne er stabile og gode i Ringerike kommune, også sammenlignet med andre kommuner og landsgjennomsnittet. Elevundersøkelsen våren 2012 viser lokale tall på godt over landsgjennomsnittet for 7. trinn, og jevnt med landsgjennomsnittet for 10. trinn. Skolene har hatt et uvidet fokus på læringsmiljøet ut fra «Handlingsplan for grunnskolen». Innsatsområder i 2011-2013 har vært klasseledelse og relasjoner. Det er derfor positivt med det gode resultatet for 7. trinn, et klart bedre resultat enn ladet og fylket forøvrig. Det blir interessant å følge med på dette videre.

3.2. Mobbing på skolen

Tallene er fra den nasjonale elevundersøkelsen viser andelen elever som oppga at de har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere de siste månedene før elevundersøkelsen.

Elevundersøkelsen er fra 2013 flyttet til høsthalvåret og blir gjennomført i november – desember.

Elevundersøkelsen våren 2013 ble likevel gjennomført i mange kommuner. Tallene fra denne er tatt med i diagrammene nedenfor. De er hentet fra dataene i undersøkelsen, og er derfor i prosenter ikke og ikke indeksert.

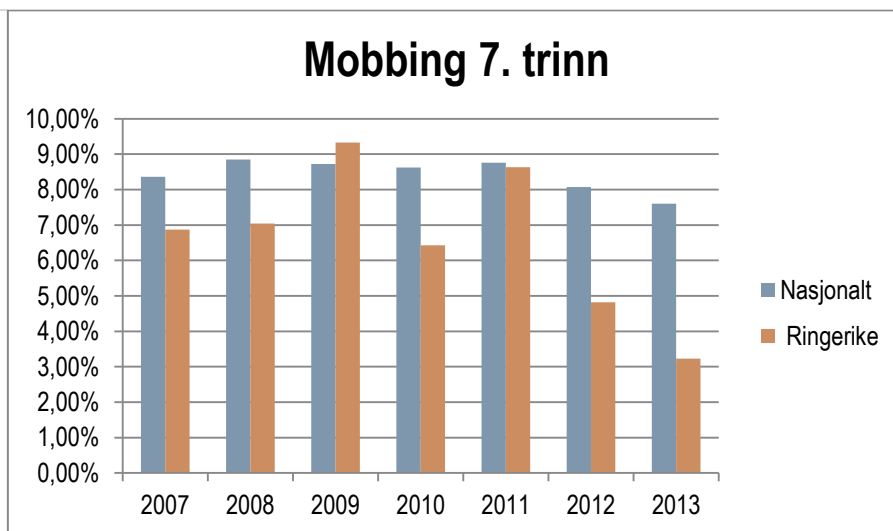
Lokale mål

- Elevene i Ringeriksskolen skal ha et positivt og trygt skolemiljø. Elevene skal ikke bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold, rasisme eller utestenging på skolen, i SFO eller på skoleveien. Når krenkende adferd oppdages, skal det reageres umiddelbart og iverksettes tiltak.

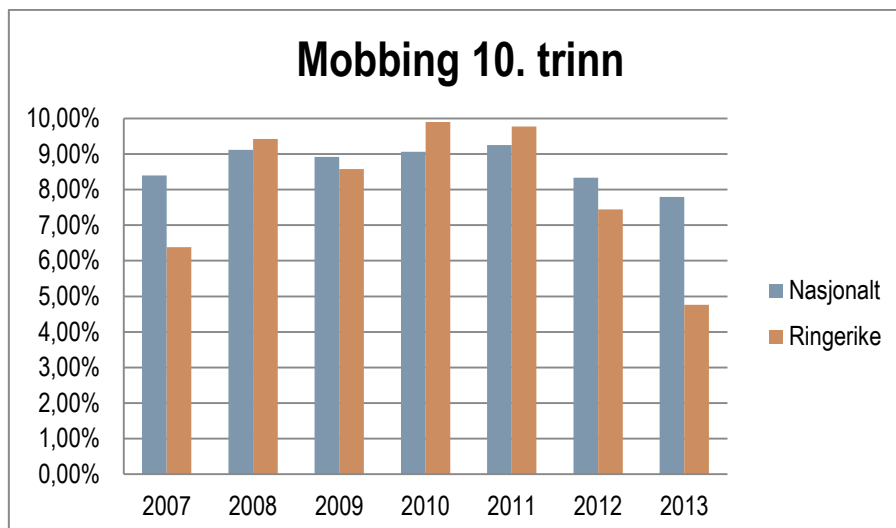
(Trivselsplan for grunnskolen, 2012)

- Samsvar mellom antall mobbesaker som skolene jobber med og forekomsten av mobbing i elevrapportene.

(Handlingsplan Ringerike kommune 2013-2016)

Diagrammet viser % av elevene som svarte at de har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere den siste perioden før undersøkelsen.

Diagrammet viser % av elevene som svarte at de har blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere den siste perioden før undersøkelsen.

Resultater

Elever på 7. og 10. trinn i Ringerike kommune rapporterer et minkende omfang av mobbing de siste årene. Tallene over er fra den obligatoriske nasjonale elevundersøkelsen fra 2007 til 2012, og fra den frivillige elevundersøkelsen våren 2013. De siste tallene viser at 3,2 % av elevene på 7. trinn og 4,8 % av elevene på 10. trinn svarte at de hadde blitt mobbet 2-3 ganger i måneden eller oftere på elevundersøkelsen. Ser en begge trinnene under ett utgjør dette 4,2 % av elevene.

Forrige skoleår rapporterte skolene at de jobbet med 83 elevsaker etter § 9a i opplæringsloven som gir elevene rett til et godt psykososialt miljø. Det ble gjort 34 enkeltvedtak ut fra samme paragraf. Dette indikerer at antall saker skolene arbeider med var om lag 2/3 av det antall elever som meldte fra om mobbing i elevundersøkelsen våren 2013.

Vurdering

Det er positivt færre elever rapporterer om mobbing de siste årene, og at det er bedre samsvar mellom saker skolene sier de jobber med og svar på elevundersøkelsen. Men fortsatt opplever mange elever mobbing og fortsatt oppdages ikke alle tilfeller, så målene er ikke nådd.

Krenkende handlinger som mobbing er en utfordring skolene i Ringerike tar alvorlig. «Trivelsplanen» med nulltoleranse mot mobbing inneholder temanene forebygging, avdekking og håndtering av krenkende handlinger som bl.a. mobbing. Den brukes aktivt på skolene og det rapporteres årlig på arbeidet. Skolene har og en rekke andre tiltak som er med og påvirker disse tallene i positiv retning

- Trivsel i Ringeriksskolen – Revidert kommunal handlingsplan og rutiner på området
- Forbyggende programmer som «Det er mitt valg» og «PALS» benyttes på de fleste skolene.
- Tiltak som «Manifest mot mobbing» årlige kampanjer som «Voksne skaper vennskap - sammen»
- Satsing på god klasseledelse og gode relasjoner i skolene
- Fokus på mobbing i Folkehelsemeldingen
- Tilsyn fra fylkesmann og kommuneoverlege

Tiltakene og i tillegg et lokal politisk engasjement har ført til økt fokus og forbedringer på området.

Som nevnt er ikke målene nådd. Det er ikke lett å avdekke alle krenkende handlinger, selv om alle blir spurt i elevsamtaler, foreldresamtaler, og de voksne på skolen arbeider for å forebygge, avdekke og håndtere slike saker.

Alt i alt er kvaliteten på arbeidet med det psyko-sosiale miljøet bedret. Dette har ført til bedre resultater på elevundersøkelsen våren 2012 og 2013. Men arbeidet på dette er ikke en engangsinnsats. Det systematiske arbeidet må fortsette, og vi må være forberedt på at tallene kan variere fra år til år.

Den nasjonale obligatoriske elevundersøkelsen for 2013 blir avsluttet før jul. Resultatene av den blir offentliggjort i februar 2014.

3.3. Faglig veiledning

Tabellene viser i hvilken grad elevene føler at de får god veiledning. Indeksen inkluderer i hvor stor grad de får vite hvordan de kan forbedre seg, og hvilke krav som stilles til det faglige arbeidet. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Skolene skal videreutvikle en vurderingskultur og en vurderingspraksis som fremmer elevenes læring
Kjennetegn på dette er at elevene

- forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem
- får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen
- får råd om hvordan de kan forbedre seg
- er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling

(Handlingsplan for grunnskolen)

Faglig veiledning Fordelt på periode 7. trinn

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Ringerike kommune skoleeier	3,8	3,7	3,7	3,5	3,7
» Kommunegruppe 13	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4
» Buskerud fylke	3,6	3,5	3,6	3,5	3,5
» Nasjonalt	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4

Faglig veiledning Fordelt på periode 10. trinn

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
» Ringerike kommune skoleeier	3,3	3,3	3,1	3,4	3,2
» Kommunegruppe 13	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
» Buskerud fylke	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
» Nasjonalt	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1

Vurdering

Undersøkelsen viser at skolene i Ringerike ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder elevenes oppfatning av faglig veiledning i skolen. Tallene endrer seg litt fra år til år, men gjennomgående melder elevene i Ringerike om god faglig veiledning og med resultater godt over fylkes- og landsgjennomsnitt. Skolene i Ringerike har fra høsten 2013 et økt fokus på «Vurdering for læring». Den nye elevundersøkelsen har flere spørsmålene på dette feltet, så mer detaljerte data vil foreligge neste år.

3.4. Mestring

Tabellene viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

- Alle skal oppleve mestring hver dag

Mestring - Fordelt på periode 7. trinn

	2009-10	2010-11	2011-12
Ringerike kommune skoleeier	4,0	3,9	3,9
Kommunegruppe 13	3,9	3,9	3,9
Buskerud fylke	3,9	3,9	3,9
Nasjonalt	3,9	3,9	3,9

Mestring Fordelt på periode 10. trinn

	2009-10	2010-11	2011-12
Ringerike kommune skoleeier	3,8	3,8	3,7
Kommunegruppe 13	3,8	3,8	3,8
Buskerud fylke	3,8	3,8	3,8
Nasjonalt	3,8	3,8	3,8

Vurdering

Også på variabelen mestring viste elevene på Ringerike svar omtrent likt med gjennomsnittet for fylket og landet. «Alle skal oppleve mestring hver dag» er Ringerike kommune sin visjon for skolene.

3.5. Faglig utfordring

Tabellene viser elevenes opplevelse av faglige utfordringer i skolearbeidet. Skala: 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning, engelsk og IKT
- for bedret tilpasset opplæring, slik at ennå flere får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring
- variasjon i arbeidsmåter

Faglig utfordring Fordelt på periode 7. trinn

	2011-12
»Ringerike kommune skoleeier	4,2
» Kommunegruppe 13	4,1
» Buskerud fylke	4,1
» Nasjonalt	4,0

Faglig utfordring Fordelt på periode 10. trinn

	2009-10	2010-11	2011-12
Ringerike kommune skoleeier	4,2	4,2	4,1
Kommunegruppe 13	4,1	4,1	4,1
Buskerud fylke	4,1	4,2	4,1
Faglig utfordring - Nasjonalt	4,1	4,1	4,1

Vurdering

Resultater omtrent på linje med fylket og landet forøvrig på dette området.

4. Resultater

Alle elever som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter. Dette er ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og i arbeidslivet. I denne tilstandsrapporten er disse resultatindikatorerne obligatoriske:

- nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn i lesing, regning og engelsk
- standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål, matematikk og engelsk
- grunnskolepoeng

4.1. Nasjonale prøver lesing 5. trinn

Nasjonale prøver i lesing kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter: Elevene skal vise at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere tekstens form og innhold

Elevenes resultater på nasjonale prøver på 5. trinn presenteres med en skala med tre mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning, engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Lesing 5.trinn

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Mestringsnivå 1	19,8	20,0	30,7	23,7	21,9
Mestringsnivå 2	53,8	48,1	45,6	53,4	52,7
Mestringsnivå 3	26,3	31,9	23,7	22,9	25,4

Lesing 5. trinn Sammenlignet geografisk

	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	21,9	22,8	25,6	24,0
Mestringsnivå 2	52,7	54,1	53,3	53,9
Mestringsnivå 3	25,4	23,0	21,2	22,1

Vurdering

Det er gode resultater på de nasjonale prøvene lesing de siste to åra. Spesielt er det positivt med reduksjon av elever på mestringsnivå 1. Det er klart færre i denne gruppen her enn på fylkes- og landsgjennomsnittet.

Skolenes resultater varierer, de må årlig rapportere på resultatene, lage tiltaksplaner for oppfølging og forbedring, og ser på leseplanene sine om forbedringer må til. Skolene må ha fokus på leseferdighet og videreføre den gode praksisen som har bedret resultatene.

4.2. Nasjonale prøver lesing ungdomstrinn

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med målene for den grunnleggende ferdigheten lesing, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget.

Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Lesing 8.trinn

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Mestringsnivå 1	11,9	7,1	8,3	11,9	4,1
Mestringsnivå 2	18,6	19,6	22,8	20,4	19,3
Mestringsnivå 3	45,8	39,9	38,1	41,8	44,8
Mestringsnivå 4	16,6	22,5	20,5	16,3	21,7
Mestringsnivå 5	7,1	10,9	10,3	9,5	10,0

Lesing 8.trinn Sammenlignet geografisk

2013-14	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	4,1	6,5	6,5	6,7
Mestringsnivå 2	19,3	18,8	19,5	19,3
Mestringsnivå 3	44,8	40,8	41,8	40,5
Mestringsnivå 4	21,7	22,9	22,0	22,1
Mestringsnivå 5	10,0	11,0	10,2	11,4

Vurdering

Kun 23 % av elevene er høsten 2013 på mestringsnivå 1 og 2. Dette er en klar forbedring fra forrige år, og resultatene er bedre enn fylkes- og landsgjennomsnittet. 4,1 % på mestringsnivå 1 er det laveste som er registrert i 5-årsperioden.

Gjennom perioden med nasjonale prøver har det vært noe varierende resultater på leseferdigheten på 8. trinn, med score på eller litt under landssnittet. Skolene med ungdomstrinn har vurdert resultatene og meldt om tiltak som lesekurs og bevisstgjøring på at lesing inngår i alle fag.

4.3. Nasjonale prøver regning 5. trinn

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder: tall, måling og statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning, engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Regning 5.trinn

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1	28,4	20,0	23,7	25,5	19,4
Mestringsnivå 2	50,4	46,8	44,2	45,7	48,2
Mestringsnivå 3	21,3	33,2	32,2	28,8	32,4

Regning 5. trinn | Sammenlignet geografisk

2012-13	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	19,4	24,1	27,9	25,4
Mestringsnivå 2	48,2	49,8	48,4	49,9
Mestringsnivå 3	32,4	26,1	23,8	24,6

Vurdering

Her er det få elever på laveste mestringsnivå sammenlignet med tidligere år. Dette er svært positivt, og i tråd med de lokale målene. Det har vært en tendens med færre elever på laveste nivå i regning de siste årene.

Det er også flere elever på høyeste mestringsnivå enn sist år, så dette er spesielt gode resultater, langt over fylkes- og landsgjennomsnittet.

Resultater fra høsten 2013 foreligger ikke nnå.

4.4. Nasjonale prøver regning ungdomstrinn

Nasjonale prøver i regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten regning, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene anvender regning i faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at de:

- forstår og kan reflektere over hvordan de best kan løse en gitt utfordring,
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene de får er rimelige
- kan vise effektive strategier for enkel tallregning

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning, engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Regning 8.trinn | Fordelt på periode

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Mestringsnivå 1	6,7	9,0	5,4	4,5	10,5
Mestringsnivå 2	21,0	19,3	18,0	19,7	17,9
Mestringsnivå 3	45,0	45,5	40,5	46,2	42,8
Mestringsnivå 4	20,1	17,9	21,8	19,7	17,2
Mestringsnivå 5	7,3	8,3	14,2	10,0	11,6

Regning 8.trinn | Sammenlignet geografisk

	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	10,5	6,0	7,0	6,1
Mestringsnivå 2	17,9	21,1	21,3	21,9
Mestringsnivå 3	42,8	39,9	38,8	39,9
Mestringsnivå 4	17,2	20,2	20,3	20,1
Mestringsnivå 5	11,6	12,8	12,7	12,1

Vurdering

På sammen måte som i lesing har 8.trinn flere elever på laveste mestringsnivå høsten 2012. Det har vært en tendens med færre elever på laveste nivå i regning de siste årene, men forrige skoleår viser at dette variere en del fra kull til kull.

Dette kullet har om trent like mange elever på de høyeste mestringsnivåene som det forrige.

Resultatene fra høsten 2013 foreligger ikke ennå.

4.5. Nasjonale prøver engelsk 5. trinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene (på 5. trinn) er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Engelsk 5.trinn Fordelt på periode

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Mestringsnivå 1	20,0	17,6	×	26,1	25,4
Mestringsnivå 2	52,5	52,0	×	48,9	53,2
Mestringsnivå 3	27,5	30,5	×	25,0	21,5

Engelsk 5. trinn | Sammenlignet geografisk

	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	25,4	23,8	28,4	25,7
Mestringsnivå 2	53,2	49,9	49,8	49,4
Mestringsnivå 3	21,5	26,4	21,8	25,0

Vurdering

Resultatene i engelsk skoleårene 2012-2014 og for 5. trinn ligger omtrent på fylkes- og landsgjennomsnittet. Det har vært noe variasjon i siste 5-årsperiode og det er færre elever på Mestringsnivå 3 enn tidligere.

P.g.a tekniske problemer ble resultatet for engelsk i skoleåret 2011-12 annullert over hele landet.

4.6. Nasjonale prøver engelsk ungdomstrinn

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål i læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene for ungdomstrinnet er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå og reflektere over innholdet i tekster av ulik lengde og forskjellige sjangere
- beherske et ordforråd som dekker dagligdagse situasjoner
- forstå betydningen av ord og uttrykk ut fra sammenhengen de er brukt i
- forstå bruken av grunnleggende regler og mønstre for grammatikk og setningstyper

Elevenes resultater på nasjonale prøver på ungdomstrinnet presenteres ved en skala med fem mestringsnivåer, hvor mestringsnivå 1 er lavest. Presentasjonen viser en oversikt over prosentvis fordeling av elever på mestringsnivåer.

Lokale mål

Skolene skal arbeide

- strukturert og systematisk med grunnleggende ferdigheter i lesing, regning engelsk og IKT
- for gode resultater på nasjonale prøver

Dette viser seg i praksis ved at

- skolene har resultater på nasjonale prøver over landsgjennomsnittet

(Handlingsplan for grunnskolen, 2013-15)

Engelsk 8. trinn Fordelt på periode

	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14
Mestringsnivå 1	13,6	10,1	12,8	13,4	10,6
Mestringsnivå 2	17,9	18,3	23,4	21,8	21,2
Mestringsnivå 3	42,7	42,2	38,3	40,8	42,7
Mestringsnivå 4	19,0	21,2	15,9	17,6	17,7
Mestringsnivå 5	6,8	8,2	9,7	6,3	7,8

Engelsk 8.trinn | Sammenlignet geografisk

	Ringerike kommune skoleeier	Kommunegruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
Mestringsnivå 1	10,6	9,2	10,8	9,9
Mestringsnivå 2	21,2	19,6	20,5	20,8
Mestringsnivå 3	42,7	41,8	41,5	40,9
Mestringsnivå 4	17,7	18,7	17,7	18,0
Mestringsnivå 5	7,8	10,7	9,5	10,5

Vurdering

Resultatene i engelsk dette året ligger noe under lands- og fylkesgjennomsnittet.

4.7. Karakterer - matematikk, norsk og engelsk

Standpunkt-karakterer og karakterer fra eksamen i grunnskolen og i videregående opplæring utgjør sluttvurderingen. Denne vurderingen gir informasjon om kompetansen eleven har oppnådd i faget. Vurderingen skal ta utgangspunkt i målene i læreplanverket. Graderingen beskriver at karakteren:

Karakterskalaen er 1-6. Beste karakter er 6. Karakterene vises som gjennomsnitt.

Karakterer 10.trinn 2013| Sammenlignet geografisk

	Ringerike kommune skoleeier	Kommune- gruppe 13	Buskerud fylke	Nasjonalt
» Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,5	3,4	3,4	3,4
» Norsk hovedmål standpunkt	3,7	3,8	3,8	3,8
» Matematikk skriftlig eksamen	3,0	3,1	3,1	3,1
» Matematikk standpunkt	3,5	3,5	3,5	3,5
» Engelsk skriftlig eksamen	3,6	3,8	3,7	3,8
» Engelsk skriftlig standpunkt	3,8	3,9	3,9	3,9

Karakterer 10 trinn 2013| Fordelt på periode

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
» Norsk hovedmål skriftlig eksamen	3,3	3,3	3,6	3,6	3,5
» Norsk hovedmål standpunkt	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7
» Matematikk skriftlig eksamen	3,4	3,5	3,0	2,8	3,0
» Matematikk standpunkt	3,2	3,4	3,4	3,3	3,5
» Engelsk skriftlig eksamen	3,7	3,6	3,9	3,8	3,6
» Engelsk skriftlig standpunkt	3,7	3,8	3,7	3,7	3,8

Vurdering

Alle elevene får standpunkt-karakterer dersom de ikke er fritatt for vurdering med karakter. Resultatene varierer noe fra år til år, men har i hovedsak vært stabile de siste årene. Alt i alt litt berre resultater i 2013 enn ellers tidligere år.

Når det gjelder eksamen, kommer hver elev og hver skole opp i et skriftlig fag årlig. Det er derfor mindre antalle elever og noe mer variasjon i disse karakterene enn i standpunkt. Resultatene våren 2013 er omtrent som landet for øvrig.

4.8. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10.

Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven. Grunnskolepoeng presenteres som karaktergjennomsnitt med én desimal.

Grunnskolepoeng gjennomsnitt | Fordelt på periode

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13
Ringerike kommune skoleeier	38,5	38,5	38,7	38,4	39,5
Kommunegruppe 13	39,5	39,7	40,0	40,0	40,1
Fylke	39,2	39,7	39,9	39,8	40,5
Nasjonalt	39,5	39,8	39,8	39,9	40,0

Vurdering

Avgangselevene i Ringerike kommune våren 2013 hadde i gjennomsnitt 39,5 grunnskolepoeng. Dette er 0,5 poeng under gjennomsnittet for landet og 1 grunnskolepoeng under fylkesgjennomsnittet. Resultatene er de høyeste i 5-årsperioden og innebærer at forskjellen på Ringerike og landet for øvrig er redusert.

Grunnskolepoeng er basert på elevens standpunkt- og eksamenskarakterer. Karakterene settes ut fra grad av måloppnåelse innen fagene i Kunnskapsløftet. Eksamenskarakterene settes av eksterne sensorer, standpunktkarakterer av faglærerne. Lærerne samarbeider om vurderingskriteriene så de skal være tydelige og ensartet, men det er og en viss grad av profesjonelt skjønn i fastsettelsen av karakterer.

5. Gjennomføring

Om Gjennomføring

Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Kompetansebeviset skal sikre dem videre studier eller deltakelse i arbeidslivet.

5.1. Overgangen fra grunnskole til VGO

Prosentdelen av elevkullet som er registrert i videregående opplæring høsten etter uteksaminering fra grunnskolen.

Elever registrert i videregående etter avsluttet grunnskole i Ringerike

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Elever (16 år) som er registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole				99,2	96,3	96,2
Overgang fra grunnskole til videregående opplæring (prosent)	94,3	94,4	98,1	99,0		

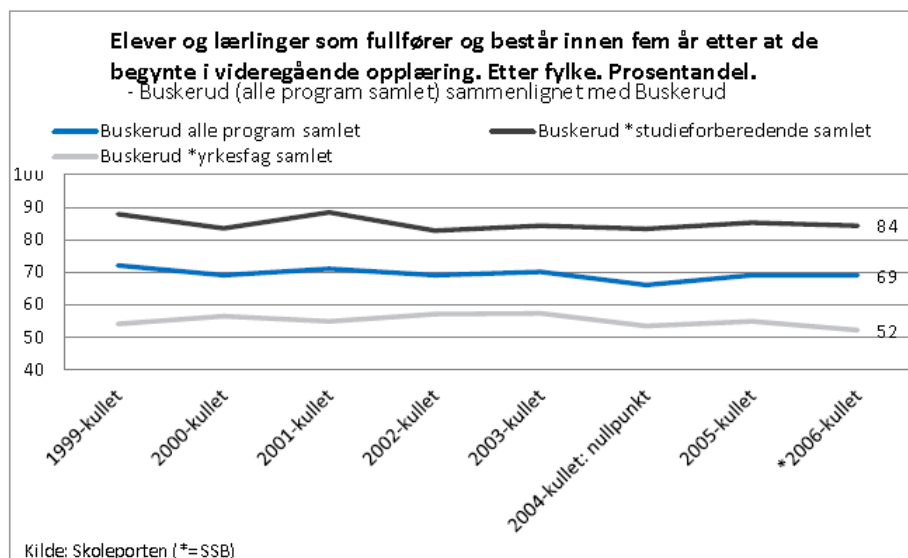
Elever registrert i videregående etter avsluttet grunnskole

2012	Ringerike kommune	Kommune-gruppe 13	Nasjonalt
Elever (16 år) som er registrert i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole	96,0	97,7	97,8

5.2. Gjennomføring i videregående skole

Dette avsnittet består av tabeller og sitater fra Tilstandsrapport 2013 videregående opplæring skoleåret 2011-2012, utarbeidet av Buskerud Fylkeskommune (BFK).

Under følger et diagram som «viser gjennomføring etter fem år og progresjon i opplæringsløpet. Buskerud hadde for 2011 (2006-kullet) 69% fullført og bestått samlet sett, det samme som landsgjennomsnittet. Ved utgangen av 2015 er Buskeruds mål 75%, dvs det samme som nasjonalt mål. Det betyr at Buskerud må klare en årlig gjennomsnittlig fremgang med 1,5% poeng de fire neste årene, noe som kan vise seg å bli krevende, når man ser endringene i gjennomføringen de siste fem årene. For 2011 hadde studieforbereidende utdanningsprogram 84% gjennomføring for 2006 kullet, mens yrksfaglige utdanningsprogram hadde 52%, og hadde falt litt siste år.» (BFK 2013, s 37)

«Tabellen under viser utviklingen i andel elever ved de videregående skolene som årlig fullfører og består opplæringen pr årstrinn. Tallene må sees i sammenheng med elevenes forutsetninger og andelen elever med enkel kompetanse ved skolene.»

«For Buskerud som helhet fullførte og bestod 76,4 % av elevene skoleåret 2011/12, en liten fremgang fra forrige skoleår. I tillegg hadde 2,9 % av elevene alternativ opplæringsplan. Totalt bestod dermed 79,3 % opplæringen etter den læreplan elevene har fulgt. Målet på 82 % bestått er ikke innfridd selv om skolene har arbeidet mye og bevisst med ulike tiltak for å øke den årlige andelen som fullfører og består opplæringen.»

	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Drammen vgs	75,6	75,4	77,2	75,1
Eiker vgs	82,8	83,6	84,1	82,0
Gol vgs	83,9	83,9	84,6	89,4
Hønefoss vgs	68,4	66,6	63,2	60,9
Kongsberg vgs	75,6	72,2	71,6	73,7
Lier vgs	65,6	59,8	48,9	64,0
Numedal vgs	74,1	78,7	78,6	71,2
Ringerike vgs	84,9	82,9	82,3	84,2
Rosthaug vgs	71,6	75,7	74,5	70,3
Røyken vgs	76,6	81,2	72,5	77,6
St Hallvard vgs	89	89,4	84,9	84,0
Ål vgs	77,8	81,2	80,6	79,0
Åssiden vgs	74,3	79,1	75,1	74,0

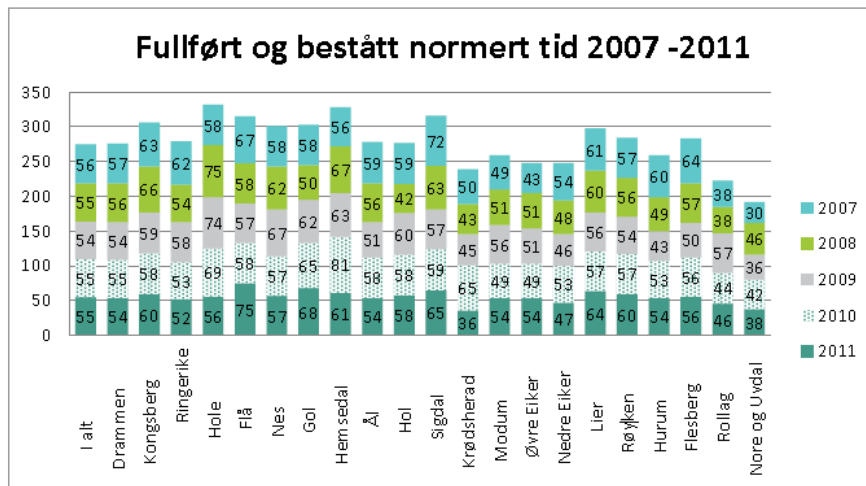
Kilde: •Tilstandsrapport 2013 videregående opplæring skoleåret 2011-2012

Av det 39 % som ikke fullførte ved Hønefoss vgs er det elever som sluttet, ikke besto, manglet vurdering, hadde alternativ plan, eller som fortsatte året etter på Vg2 og da tok opp igjen fag fra Vg1. Tallene for 2012-2013 vil igjen vise positiv utvikling.

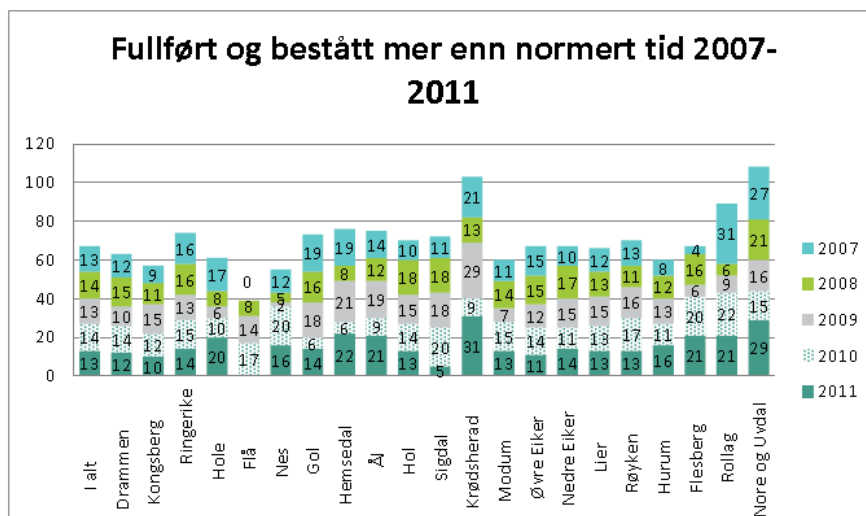
5.3. Kommunedata fullført og bestått for årene 2006-2011

«De to diagrammene under viser kommunedata for fullført og bestått videregående opplæring på normert tid (3 år) og etter fem år.

Vi ser ingen tydelige tendenser i tallene utover at alle kommuner har variasjoner i gjennomføring de siste fem årene. Generelt kan det se ut til å være litt større svingninger i mindre folkerike kommuner enn i de folkerike kommunene.»

Kilde: Statistisk sentralbyrå 2013.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

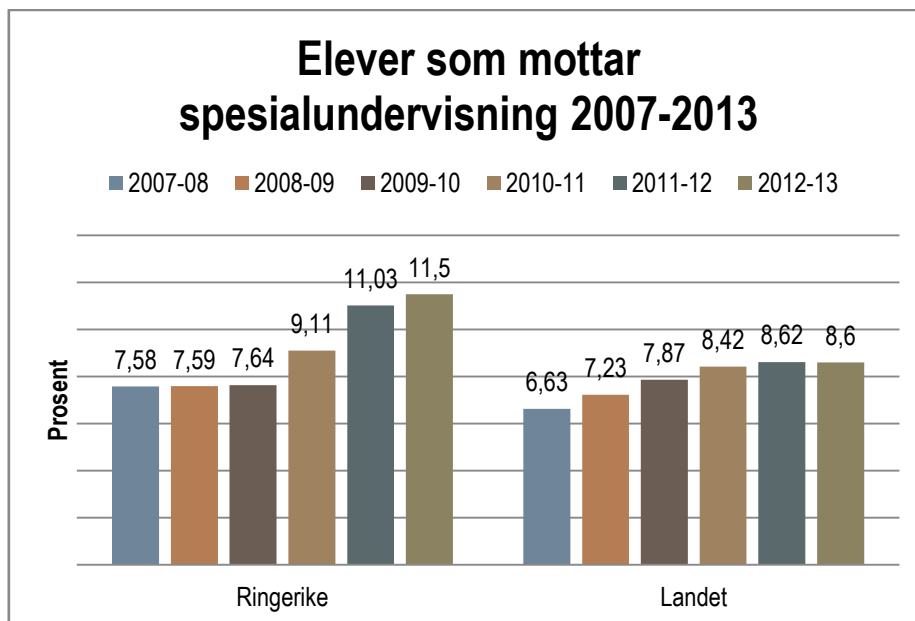
Vurdering

Tallene fra Buskerud fylkekommune sin tilstandsrapport viser gjennomføring, på ulike utdanningsprogrammer, skoler og kommuner. Fylkeskommunens mål er ikke nådd, og vår region har store utfordringer. Mange tiltak er satt i verk i videregående skole og hos samarbeidsparter også i Ringerike kommune. Vi får håpe at dette bidrar til positiv utvikling slik at en økende del av elevene gjennomfører videregående skole i vår region. Her bidrar også grunnskolen ved å gi god informasjon og yrkesveiledning, gode overgangsrutiner, og ikke minst ved å gi elevene gode faglige forutsetninger for å mestre videregående skole.

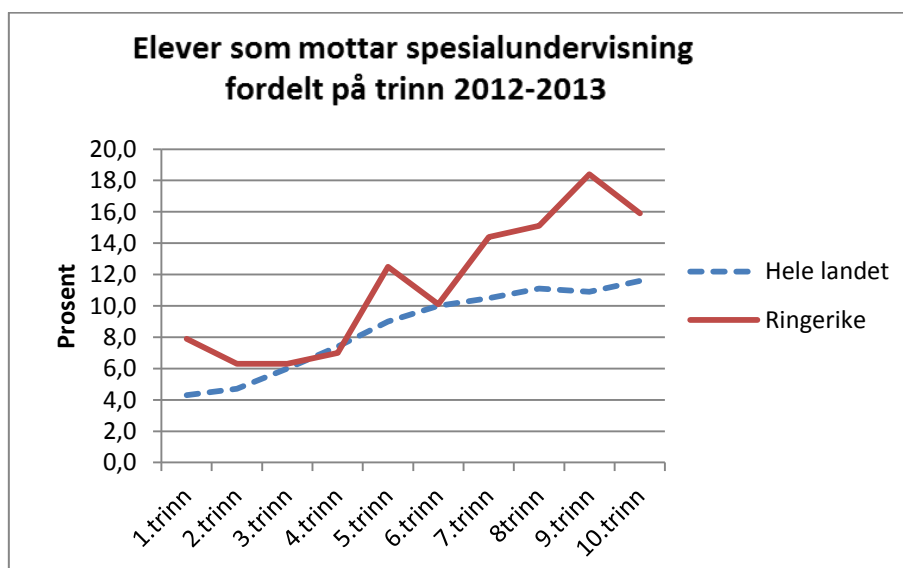
6. Spesialundervisning

6.1. Elever med spesialundervisning

Diagrammene i dette kapitelet er basert på tall fra GSI (Grunnskolens informasjonssystem). De viser hvor stor del av elevene i Ringerike kommune som får spesialundervisning og hvordan spesialundervisningen fordeler seg på årstrinn i Ringerike sammenlignet med landet for øvrig.

Kilde: GSI /Kostra SSB

Kilde: GSI /Kostra SSB

Andel av undervisningstidene til spesialundervisning i %		
År	Landet	Ringerike
2009-10	17,3	14,2
2010-11	18,0	17,4
2011-12	18,4	19,2
2012-13	18,2	17,2
2013-14	17,9*	19,2*

Kilde: GSI /SSB

* Uoffisielle tall

Beskrivelse og vurdering

Det første diagrammet viser at 11,5 % av elevene i Ringerike kommune mottok spesialundervisning skoleåret 2012-13, ca 3 % over gjennomsnittet for landet. Mens det i landet sett under ett har vært en jevn økning av elever som mottar spesialundervisning i perioden, var det i Ringerike en sterk økning i årene 2010-2012. Tallene har flatet ut og gått noe ned på landsbasis. Også i Ringerike har tallene flatet ut og gått noe ned. Tallene for skoleåret 13-14 viser så langt at 11 % av elevene får spesialundervisning.

Det andre diagrammet viser at det er flere elever i Ringerike enn i landet forøvrig som får spesialundervisning på de fleste årstrinn. Andelen elever med spesialundervisning øker oppover i klassetrinnene. Diagrammet viser også at avstanden mellom Ringerike og landsgjennomsnittet også øker jo lengre opp i klassetrinnene man kommer.

Tabellen viser 19,2 % av alle lærertidene i Ringerike går til spesialundervisning. Det er noe høyere enn landsgjennomsnittet. Denne prosentdelen har også vært økende. Dette stemmer overens med at flere elever mottar spesialundervisning. Samtidig så vi tidligere i rapporten at antall lærerårsverk har vært noenlunde stabilt i siste 5-årsperiode. Det innebærer at det har vært en dreining i ressursbruken fra ordinær opplæring til spesialundervisning.

Som nevnt tidligere er det et mål at den lokale satsingen på dette feltet fører til god kvalitet, at flere elever får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring og at kurven for blir nedadgående de neste årene og nærmer seg landsgjennomsnittet.

Målet er at flest mulig av elevene får tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring og at Ringerike kommer ned på landsgjennomsnittet for spesialundervisning.

Dette målet er ikke nådd ennå og området vil derfor ha økt fokus neste år. Skolene, skolelederne, PPT og skoleadministrasjonen samhandler lokalt om:

- bevisstgjøring på hva som er spesialundervisning og hva som er ordinær undervisning
- nye rutiner og prosedyrer knyttet til spesialundervisning
- kompetanseutvikling for ansatte i grunnleggende ferdigheter som kan forebygge senere spesialundervisning
- fokus på grunnleggende ferdigheter
- endring ressursfordelingsmodell

7. System for oppfølging (internkontroll)

Ringerike kommune har følgende system for oppfølging av skolene

- Kvalitetssystem for grunnskolen, oktober 2010
- Årshjul med rutiner, oppgaver og frister for skolene
- Handlingsplan for grunnskolen 2011-2013 med fokus bl.a. på læringsmiljø og resultater
- Ny handlingsplan for grunnskolen 2013-2015 med videreføring av læringsmiljø og fokus på vurdering
- Oppfølging av resultater på nasjonale prøver
- Rektorsamlinger hver måned med
- Lederavtaler
- Tverrfaglige samarbeidsarenaer innen og på tvers av sektorer.
- Årsrapporter fra skolene med oppsummering og vurdering av resultater
- Dialogmøter med skolen (tilsyn) og tilbakemeldinger på møtene
- Årlig tilstandsrapport til politisk behandling i hovedkomite og kommunestyre

Nasjonale prøver

Resultatene fra nasjonale prøver blir gjennomgått på rektormøte. Alle skolene har en intern prosess der de vurderer resultatene i et 4-årsperspektiv og sender inn rapport og plan for videre arbeid. Resultatene blir fulgt opp på samme måte årlig.

Årsrapportene

Skolene utarbeider årsrapporter som gjenspeiler og viser skolens arbeid på nasjonale og kommunale prioriterte områder. Dette er rektors årsmelding til skoleeier. Skriftlig tilbakemelding gis til skolene.

Dialogmøter (tilsyn) med skolene

Det gjennomføres dialogmøter med 1/3 av skolene årlig. Skolen får skriftlig varsel om møtet og hvilke tema som skal berøres. Møtet gjennomføres med deltakelse fra ledelse, ansatte, foreldre og elever. Skolen får skriftlig tilbakemelding og Hovedkomiteen for oppvekst og kultur gjennomgår rapportene og får tilbakemelding fra dialogmøtene.

8. Konklusjon

Elevtallet har vært svakt nedadgående i 5 årsperioden. Antall lærerårsverk har vært stabil grunnet bl.a. nye oppgaver og økning i spesialundervisning. Eleven viser god trivsel og motivasjon i og melder om mindre krenkende handlinger som mobbing på 7. og 10. trinn i elevundersøkelsen våren 2013 enn tidligere. Her er det gjennomført flere tiltak, som undertegning av Manifest mot mobbing, økt forebyggende arbeid på den enkelte skole, kommunal handlingsplan hvor læringsmiljøet er i fokus og ny Trivselsplan med tydelige mål og rutiner. Det er fortsatt mange elever som rapporterer om at de opplever krenkende handlinger, så det systematiske arbeidet må fortsette i årene som kommer, og vi må være forberedt på at tallene kan variere fra år til år.

Ringerike kommune kan melde om resultater i 2012-13 er svært nær landsgjennomsnittet. Over tid presterer elevene i Ringerike i hovedsak gjennomsnittlig med resten av landet på de nasjonale prøvene, men det er litt variasjoner fra år til år og fra skole til skole. Dette blir fulgt opp ved at den enkelte skole vurderer elevenes prestasjoner og laget handlingsplaner ut fra dette.

Det kommer også fram at flere elever i Ringerike får spesialundervisning enn landsgjennomsnittet. I en tidligere tilstandsrapport het det at budsjettsituasjonen "reduserer muligheter til tilpasset opplæring som igjen kan føre til mer rettighetsbasert spesialundervisning. En antatt kostnadsreduksjon kan "spises opp" av rettighetsbasert kostnadsøkning." Denne utviklingen synes å ha slått til. Få og ingen «frie» ressurser gjør at ressurskrevende tiltak innen tilpasset undervisning har vært vanskeligere å gjennomføre og flere har fått rettigheter til spesialundervisning. Økningen i antall elever med spesialundervisning og en økning i ressursbruk til spesialundervisning tyder på det. Det satses videre på å analysere og følge opp volumet av spesialundervisningen med nye tiltak for å sikre kvalitet og et volum og antall som i løpet av noe tid nærmer seg landsgjennomsnittet.

Det vil de neste åra fortsatt bygges opp kompetanse ved støtte og tilrettelegging for videreutdanning i sentrale fag. Den brede satsingen på læringsmiljøet med fokus på klasseledelse og relasjoner mellom elever og tilsatte synes å ha bidratt til trivsel, motivasjon for læring, økt læringsutbytte og opplevelse av mestring. Det fokuseres videre på vurdering for læring og etter det på grunnleggende ferdigheter.